A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2010. január 14.*

A C-233/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) a Bírósághoz 2008. május 30-án érkezett, 2008. május 5-i határozatával terjesztett elő az előtte

Milan Kyrian

és

a **Celní úřad Tábor**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, az első tanács elnökeként eljárva, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič (előadó) és J.-J. Kasel bírák,

* Az eljárás nyelve: cseh.

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. május 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és C. Blaschke, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében I. Chalkias, E. Leftheriotou és V. Karra, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében M. Afonso és L. Jelínek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. szeptember 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatali kérelem a 2001. június 15-i 2001/44/EK tanácsi irányelvvel (HL L 175., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet 12. kötet 27. o.) módosított, az egyes lefölözésekből, vámokból, adókból és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról szóló, 1976. március 15-i 76/308/EGK tanácsi irányelv (HL L 73., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet 1. kötet 44. o., helyesbítés: magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 16. kötet, 114. o.; a továbbiakban: 76/308 irányelv) 12. cikke (3) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet az M. Kyrian és a Celní úřad Tábor (tábori vámhivatal) között, a Hauptzollamt Regensburg (regensburgi fővámhivatal, Németország) által kibocsátott, követelés behajtására vonatkozó végrehajtható okirat végrehajthatóságának felülvizsgálata tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 76/308 irányelv célja, hogy eltörölje a közös piac létrejöttének és működésének azon akadályait, amelyek a behajtásra – különösen a vámok behajtására – vonatkozó nemzeti rendelkezések hatályának területi korlátozásából erednek.

4 A 76/308 irányelv hatodik preambulumbekezdése szerint a kölcsönös segítségnyújtás különböző formáit a megkeresett hatóság a székhelye szerinti tagállam érintett kérdéseket szabályozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek értelmében biztosítja, míg ezen irányelv hetedik preambulumbekezdése kimondja, hogy meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek szerint a megkereső hatóság benyújtja a kölcsönös segítségnyújtás iránti megkeresést, és korlátozó definíciót kell megadni azokra a körülményekre, amelyek között adott esetben a megkeresett hatóság visszautasíthatja a kölcsönös segítségnyújtást.

5 A 76/308 irányelv tizedik preambulumbekezdése szerint a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállamban a behajtási eljárás során a követelést vagy az annak végrehajtására felhatalmazó és a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállamban kiállított okiratot az érintett személy megtámadhatja; ilyen esetekre meg kell határozni, hogy az érintett személynek a követelés megtámadására vonatkozó keresetét a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szerve elé kell utalnia, és hogy a megkeresett hatóságnak a fenti szerv döntéséig fel kell függesztenie minden, általa megkezdett végrehajtási eljárást.

6 A 76/308 irányelv 4. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A megkeresett hatóság nem köteles olyan információt szolgáltatni:

a) amelyet a székhelye szerinti tagállamban felmerülő hasonló követelés behajtásának céljából nem tudna beszerezni;

b) amely kereskedelmi, ipari vagy szakmai titkokat fedne fel; vagy

c) amelynek feltárása sértené az érintett állam biztonságát vagy közrendjét.”

7 Ezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerint a megkeresett hatóság a megkereső hatóság kérésére és a székhelye szerinti tagállamban a hasonló okiratokról és határozatokról szóló értesítésre vonatkozóan hatályban lévő jogszabályok értelmében a címzettet értesíti minden olyan okiratról és határozatról, ideértve a jogi természetűeket is, amelyek a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállamból származnak, és amelyek a követelésre és/vagy annak behajtására vonatkoznak.

8 Az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdése szerint az értesítési kérelem tartalmazza a címzett nevét, címét és minden egyéb az azonosítását szolgáló olyan adatot, amelyhez a megkereső hatóság rendes körülmények között hozzáférhet, az értesítés tárgyát képező okirat vagy határozat természetét és tárgyát, valamint amennyiben szükséges, az adós nevét, címét és minden egyéb az azonosítását szolgáló olyan lényeges adatot, amelyhez a megkereső hatóság rendes körülmények között hozzáférhet és azt a követelést, amelyre az okirat vagy határozat vonatkozik, valamint minden egyéb hasznos információt.

9 A 76/308 irányelv 6. cikke előírja:

„(1) A megkereső hatóság kérésére a megkeresett hatóság a székhelye szerinti tagállamban felmerülő hasonló követelések behajtására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően behajtja azokat a követeléseket, amelyek a végrehajtásukat engedélyező okmány [helyesen: végrehajtható okirat] tárgyát képezik.

(2) Ebből a célból minden olyan követelés, amelyre vonatkozóan behajtási kérelmet adtak be, annak a tagállamnak a követeléseként kezelendő, amelyben a megkeresett hatóság székhelye található, kivéve azokat az eseteket, amelyekre a 12. cikk vonatkozik."

10 Ezen irányelv 7. cikkének (1), (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A megkereső hatóságnak a megkeresett hatósághoz intézett, a követelés behajtása iránti kérelemhez [helyesen: kérelméhez] csatolni kell a megkereső hatóság székhelyéül szolgáló tagállamban kibocsátott, a behajtás végrehajtását engedélyező okmány [helyesen: a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat] hivatalos vagy hitelesített másolatát, és szükség esetén a behajtáshoz szükséges egyéb okmányok [helyesen: okiratok] eredeti példányát vagy hitelesített másolatát.

(2) A megkereső hatóság csak a következő esetekben kérelmezheti a követelések behajtását:

a) a követelést és/vagy a behajtás végrehajtását engedélyező okmányt [helyesen: a behajtására vonatkozó végrehajtható okiratot] nem támadták meg a megkereső hatóság székhelyéül szolgáló tagállamban, kivéve azokat az eseteket, ahol a 12. cikk (2) bekezdésének második albekezdését alkalmazzák;

b) a hatóság a székhelyéül szolgáló tagállamban már végrehajtott behajtási eljárást az (1) bekezdésben említett okmányok alapján, valamint [helyesen: a hatóság a székhelyéül szolgáló tagállamban az (1) bekezdésben említett okiratok alapján már lefolytatta a megfelelő behajtási eljárást, de] a meghozott intézkedések nem eredményezik a követelés teljes összegének kifizetését.

(3) A behajtás iránti kérelem a következőket tartalmazza:

a) név, cím, valamint minden olyan lényeges adat, amely az érintett személy és/vagy a vagyona felett rendelkező harmadik fél azonosításához szükséges;

[…]”

11 Az említett irányelv 8. cikke szerint:

„(1) A követelés behajtásának végrehajtását engedélyező okmányt [helyesen: A követelés behajtására vonatkozó végrehajtható okiratot] közvetlenül a megkeresett hatóság székhelyéül szolgáló tagállam követelésének végrehajtását engedélyező okmányként [helyesen: követelésére vonatkozó végrehajtható okiratként] kell elismerni, illetve automatikusan ilyen okmányként [helyesen: okiratként] kell kezelni.

(2) Az első bekezdés ellenére, adott esetben, a követelés behajtásának végrehajtását engedélyező okmány [helyesen: a követelés behajtására vonatkozó végrehajtható okirat] – a megkeresett hatóság székhelyéül szolgáló tagállamban hatályban lévő rendelkezéseknek megfelelően – elfogadható és elismerhető, vagy egy olyan okmánnyal [helyesen: okirattal] kiegészíthető, illetve helyettesíthető, amely lehetővé teszi a tagállam területén történő végrehajtást.

A tagállamok igyekeznek megvalósítani a követelés behajtására szóló kérelem megérkezésétől számított három hónapon belül az okmányok [helyesen: okiratok] ilyenfajta elfogadását, elismerését, kiegészítését vagy helyettesítését, kivéve azokat az eseteket, amikor a harmadik albekezdés alkalmazandó. A végrehajtást engedélyező okmány [helyesen: végrehajtható okirat] szabályos megfogalmazása esetén ezen alakiságok elintézése nem tagadható meg. A megkeresett hatóság értesíti a megkereső hatóságot a három hónapos határidő esetleges túllépésének okairól.

A 12. cikket kell alkalmazni, ha az alakiságok bármelyike a követelés és/vagy a végrehajtást engedélyező okmány [helyesen: végrehajtható okirat] megtámadását von [helyesen: vonja] maga után.”

12 A 76/308 irányelv 12. cikkének (1)–(3) bekezdése kimondja:

„(1) Amennyiben a behajtási eljárás folyamán a követelést és/vagy a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállamban kiállított, a követelés végrehajtását engedélyező okmányt [helyesen: a követelésre vonatkozó végrehajtható okiratot] valamely érdekelt fél megtámadja, az előbbi az ügyet a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szerve elé viszi, az ott hatályos jog szerint. Erről a keresetről a megkereső hatóság értesíti a megkeresett hatóságot. A keresetről az érdekelt fél is tájékoztathatja a megkeresett hatóságot.

(2) Amint a megkeresett hatóság megkapja az (1) bekezdésben említett értesítést a megkereső hatóságtól vagy az érdekelt féltől, felfüggeszti a végrehajtási eljárást az ügyben illetékes szerv döntéséig, hacsak a megkereső hatóság másként nem kéri a második albekezdésnek megfelelően. […]

A (2) bekezdés első albekezdésének sérelme nélkül a megkereső hatóság a székhelyéül szolgáló tagállam hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási gyakorlatának [helyesen: törvényeinek, rendeleteinek és közigazgatási gyakorlatának] megfelelően felszólíthatja [helyesen: kérheti] a megkeresett hatóságot a megtámadott követelés behajtására, amennyiben a megkeresett hatóság székhelyéül szolgáló tagállam erre vonatkozó törvényei, rendeletei és közigazgatási gyakorlata ezt megengedi [helyesen: megengedik]. A megkereső hatóság felelős a behajtott összegek visszatérítéséért, valamint a megkeresett hatóság székhelyéül szolgáló tagállam hatályban lévő jogszabályai szerinti esetleges kártérítésért is, amennyiben a per kimenete később kedvezően alakul az adós számára.

(3) Amennyiben a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállamban hozott végrehajtási intézkedéseket támadják meg, a keresetet a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szervéhez kell benyújtani annak törvényei és rendelkezései szerint."

13 Ezen irányelv 17. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A jogsegély [helyesen: segítségnyújtás] iránti megkereséshez, a végrehajtást engedélyező okmány [helyesen: végrehajtható okirathoz] és az egyéb lényeges dokumentációkhoz mellékelik azok fordítását a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvén, vagy egyik hivatalos nyelvén, az utóbbi hatóság azon jogának sérelme nélkül, hogy a fordítást figyelmen kívül hagyja."

14 Az említett irányelv 23. cikkének értelmében az irányelv nem akadályozza meg, hogy „most vagy a jövőben bizonyos tagállamok között egyezmények vagy megállapodások értelmében, ideértve a jogi vagy más aktusokról szóló értesítést, nagyobb mértékű kölcsönös segítségnyújtás alakuljon ki".

A nemzeti szabályozás

15 Az egyes pénzkövetelések behajtására irányuló nemzetközi segítségnyújtásról szóló 191/2004. sz. törvény (Zákon č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek) 2. §-ának (7) bekezdése értelmében ha a 191/2004. sz. törvény eltérően nem rendelkezik, nemzetközi segítségnyújtás teljesítésekor az adóigazgatásról szóló 337/1992. sz. törvény (Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků) az irányadó.

16 A 191/2004. sz. törvény „Követelések behajtása” címet viselő 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) […] Valamely más állam illetékes hatóságának kérelmére a minisztérium gondoskodik a követelések behajtásáról; […] A behajtás iránti kérelmet az illetékes hatóság szerinti államban végrehajtható okirat eredeti példányával vagy hiteles másolatával kell igazolni.

(2) A minisztérium lefolytatja a behajtást, ha a behajtás iránti kérelem tartalmazza a következőket:

a) az adófizetésre kötelezett, illetve az adott esetben az illetékes hatóság szerinti állam joga értelmében a követelés teljesítésére köteles természetes személy utóneve, családi neve és címe, vagy jogi személy cégneve és székhelye […], valamint az adófizetésre kötelezett személy, illetve a vagyontárgyait birtokló más személy azonosításához szükséges további adatok,

b) a követelés módja, valamint a főkövetelés és kamatai, a bírságok, a büntetések, illetve a költségek összege a két állam valutájában kifejezve, a végrehajtható okirat megjelölésével,

c) a végrehajtható okirat jogerejére (ítélt dolog hatálya) és a követelés behajtásához való jog elévülési vagy jogvesztő határidejére vonatkozó információk,

[…]

f) a másik tagállam illetékes hatóságának a 6. cikk (2) bekezdése értelmében vett nyilatkozata, […]

(3) […] Ha a kérelem nem tartalmazza a (2) bekezdésben felsorolt információkat, a minisztérium akkor folytatja le a behajtást, amennyiben kérelmére ezen adatokat kiegészítik."

17 A 191/2004. sz. törvény 6. §-ának (1) bekezdése értelmében a követelésre vonatkozó, az illetékes hatóság államában végrehajtható okiratot a behajtás iránti teljes kérelem átvételének napjától közvetlenül olyan okiratként kell elismerni, amely a Cseh Köztársaság területén lehetővé teszi a végrehajtást. E paragrafus (2) bekezdése szerint a minisztérium csak akkor hajtja be a követelést a behajtás iránti kérelem alapján, ha a másik állam illetékes hatósága kijelenti, hogy a követelésre vonatkozó végrehajtható okirat az illetékes hatóság szerinti államban – az említett törvény 7. §-ának (1) bekezdésében érintett esetektől eltekintve – nem támadták meg, és hogy az illetékes hatóság szerinti államban már lefolytatták a végrehajtási eljárást, de a követelést nem fizették meg teljes mértékben.

18 A 191/2004. sz. törvény 13. §-ának (1) bekezdése kimondja:

„A minisztérium és a másik állam illetékes hatósága közötti információcsere azon állam hivatalos nyelvén zajlik, amelynek területén a behajtásra irányuló segítségnyújtás iránti kérelemmel megkeresett hatóság található. […] Ha miniszter és a másik állam illetékes hatóságának ettől eltérően állapodik meg, nem a behajtásra irányuló segítségnyújtás iránti kérelemmel megkeresett állam hivatalos nyelvét használják."

19 A 337/1992. sz. törvény 32. §-ának (1) bekezdése szerint:

„Az adóügyi eljárásokban a kötelezettségek megállapítása és a jogok elismerése csak határozat alapján lehetséges. Ha e törvény vagy más jogszabály eltérően nem rendelkezik, e határozatok csak akkor joghatályosak a címzettre nézve, ha azokat a részére szabályszerűen kézbesítették vagy vele szabályszerűen közölték."

20 A 337/1992. sz. törvény 73. §-a az adóhátralékok behajtására vonatkozó eljárásáról rendelkezik. E paragrafus (7) bekezdése értelmében adóügyi végrehajtás lefolytatása esetén a polgári perrendtartásról szóló törvény megfelelően alkalmazandó.

21 A polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény (Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád) 261a. §-ának (1) bekezdése szerint a határozat végrehajtása csak akkor rendelhető el, ha a határozat tartalmazza a jogosult és az adós személyének azonosítását, a végrehajtás iránti kérelem tárgyát képező kötelezettségek körének és tartalmának megjelölését, valamint e végrehajtás határidejét.

22 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kifejtette, a cseh felsőbíróságok állandó ítélkezési gyakorlata szerint az adós személye pontos azonosításának összetéveszthetetlennek kell lennie, vagy legalábbis a szóban forgó végrehajtható okiratból kétségtelenül megállapíthatónak kell lennie, hogy ki a kötelezett (a Cseh Köztársaság Nejvyšší soudjának a *Soudní judikatura* 6/1999. száma 233. oldalán közzétett, 1999. február 25-i, 21 Cdo 2101/98. sz. ítélete). A Cseh Szocialista Köztársaság Nejvyšší soudjának az 1981. február 18-i, Cpj 159/79. sz. véleménye is *(Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek* 1981., 499. o.) megállapította, hogy azon határozat, amely nem azonosítja be pontosan az adóst, nem végrehajtható határozat, és nem képezheti a behajtás végrehajtásának az alapját. Ugyanígy, a kérdést előterjesztő bíróság kibővített tanácsának a 2 Afs 81/2004-54. sz. 2005. október 26-i ítéletéből kitűnik, hogy hatályon kívül kell helyezni azon végrehajtási cselekményeket, amelyeket a címzettet nem kellőképpen megjelölő okirat alapján foganatosítottak.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

23 1999. július 2-án a Hauptzollamt Weiden (weideni fővámhivatal, Németország) adómegállapítási határozatot címzett „Milan Kyrian, Studnicni 836, 39811 Protivin, Cseh Köztársaság” részére, amellyel őt 218 520 DEM összegű jövedéki adó megfizetésére kötelezte. A Hauptzollamt Weiden által így kibocsátott végrehajtható okiratot a Ministerstvo financí – Generální ředitelství cel (pénzügyminisztérium – vámügyi főigazgatóság, Cseh Köztársaság, a továbbiakban: az alapeljárásban megkeresett hatóság) 1999. augusztus 6-án kézbesítette.

24 A felperes hatóság, a Hauptzollamt Regensburg 2004. szeptember 28-án fizetési meghagyást bocsátott ki, 2004. október 7-én pedig a 76/308 irányelv 6. cikke alapján arra kérte az alapeljárásban megkeresett hatóságot, hogy a Hauptzollamt Weiden által kibocsátott végrehajtható okirat alapján hajtsa be a jövedéki adót. A behajtás iránti kérelem adósként az alapeljárás felperesét jelöli meg családi neve, utóneve, címe és születési ideje feltüntetésével, a jövedéki adót pedig a büntetéssel együtt 3 258 625,30 CZK összegben határozza meg.

25 2004 decemberében az alapeljárásban megkeresett hatóság a szóban forgó adóhátralék behajtásával a Celní úřad Tábort bízta meg. Ennek megfelelően ez utóbbi 2004 decemberében a jövedéki adóval és a büntetéssel kapcsolatban két fizetési meghagyást bocsátott ki, az adóhátraléknak a 337/1992. sz. törvény 73. §-a (1) bekezdése alapján való meghosszabbított határidőn belüli megfizetésére vonatkozóan. M. Kyrian e két meghagyással szemben fellebbezéssel élt, amelyet a Celní ředitelství České Budějovice (české budějovicei vámigazgatóság, Cseh Köztársaság) a 2005. március 4-i, illetve április 6-i két határozatával elutasított. Ezen elutasítást a Krajský soud v Českých Budějovicích 2005. október 5-i végzésével, a Nejvyšší správní soud pedig 2006. június 28-i ítéletével hagyta helyben.

26 2006. március 6-án a Celní úřad Tábor a szóban forgó adóhátraléknak az M. Kyrian munkabéréből való levonása útján történő végrehajtását elrendelő határozatot bocsátott ki. M. Kyrian panaszt nyújtott be a végrehajtást elrendelő határozat ellen, amelyet a Celní úřad Tábor 2006. október 31-i határozatában elutasított.

27 M. Kyrian keresetet nyújtott be a Krajský soud v Českých Budějovicích-hoz az említett végrehajtást elrendelő határozat ellen. Többek között azzal érvelt, hogy a címzett személynek a Hauptzollamt Weiden által kibocsátott végrehajtható okiratban a családi név, utónév és cím alapján történt azonosítása nem elégséges, mivel ezen okirat M. Kyrian édesapjára és fiára is alkalmazható volt, akiket szintén Milan Kyriannak hívnak, és akik ugyanazon a címen laknak. Mivel a kézbesítő irat nem jelöli meg pontosan, hogy a három, azonos nevű személy közül kivel szemben bocsátották ki a végrehajtható okiratot, azt szabályszerű kézbesítés hiányában nem lehet végrehajtani.

28 M. Kyrian előadta továbbá, hogy mivel a német vámhatóságoktól kapott, neki német nyelven megküldött okiratokat nem érti, nem tudta megtenni a megfelelő lépéseket jogainak érvényesítése érdekében. M. Kyrian szerint ő nem köteles az említett okiratok fordítását saját költségen elvégeztetni.

29 A Krajský soud v Českých Budějovicích 2007. március 14-i ítéletével első fokon elutasította a keresetet. E bíróság rámutatott, hogy a 76/308 irányelvet átültető 191/2004. sz. törvény 6. §-ának (1) bekezdése alapján a követelés behajtására vonatkozó, a megkereső hatóság államában végrehajtható okiratot közvetlenül a követelés behajtására vonatkozó, a Cseh Köztársaságban végrehajtható okiratként kell elismerni. Ennek megfelelően sem az alapeljárásban megkeresett hatóság, sem a Krajský soud v Českých Budějovicích nem jogosult az a Hauptzollamt Weiden által kibocsátott végrehajtható okirat ellen M. Kyrian által felhozott kifogások vizsgálatára.

30 A Krajský soud v Českých Budějovicích szerint, mivel a behajtás iránti kérelem M. Kyriant nem csak családi neve, utóneve és lakcíme, hanem születési ideje alapján is megjelölte, őt egyértelműen azonosították adósként. A behajtás iránti kérelem, valamint az ahhoz mellékelt tértivevény alapján a szóban forgó végrehajtható okiratot kézbesítették, és az érvényes. Ezenkívül azon tény, hogy a német vámhatóságok előtti eljárást német nyelven folytatták le, nem sértette M. Kyrian jogait. A Krajský soud v Českých Budějovicích szerint ez utóbbit semmi sem gátolta meg abban, hogy saját érdekében lefordíttassa a szóban forgó követelés behajtására vonatkozó végrehajtható

okirat, beleértve az abban foglalt tájékoztatást az ezen okirat ellen igénybe vehető jogorvoslati lehetőséggel kapcsolatban.

31 M. Kyrian a Krajský soud v Českých Budějovicích ítéletének hatályon kívül helyezése iránt fellebbezést nyújtott be a Nejvyšší správní soudhoz az első fokon hivatkozott jogalapokkal megegyező jogalapok alapján, azt állítva, hogy a szóban forgó végrehajtható okirat nem hajtható végre.

32 E körülményekre tekintettel a Nejvyšší správní soud úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„(1) Úgy kell-e értelmezni a [76/308] irányelv 12. cikkének (3) bekezdését, hogy ha egy követelés végrehajtásával kapcsolatos intézkedéseket a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bírósága előtt támadnak meg, e bíróság az adott tagállam törvényeinek és rendeleteinek megfelelően jogosult felülvizsgálni, hogy a végrehajtható okirat végrehajtható-e, és azt szabályszerűen kézbesítették-e az adós részére?

(2) Következik-e a közösségi jog általános elveiből, különösen a tisztességes eljáráshoz való jog, a gondos ügyintézés és a jogállamiság elveiből, hogy ha a végrehajtható okiratot olyan nyelven kézbesítik az adósnak, amelyet az nem ért, továbbá amely nem hivatalos nyelve az adós részére történő kézbesítés államának, ez olyan hibát jelent, amelyre tekintettel az e végrehajtható okirat alapján lefolytatandó behajtás megtagadható?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

33 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével, amelyet két részben kell vizsgálni, lényegében arra keresi a választ, hogy a 76/308 irányelv 12. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságainak hatásköre kiterjed egyrészt a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat végrehajthatóságának, másrészt pedig annak felülvizsgálatára, hogy az említett okiratot szabályszerűen kézbesítették-e az adósnak.

A megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságainak a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat végrehajthatóságának felülvizsgálatára vonatkozó hatásköréről

34 A 76/308 irányelv kölcsönös segítségnyújtásra vonatkozó közös szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy biztosítsa az egyes lefölözésekből, vámokból és adókból eredő követelések behajtását (lásd ebben az értelemben a C-470/04. sz. N-ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-7409. o.] 53. pontját).

35 A 76/308 irányelv teljes érvényesülésének és önálló értelmezésének biztosítása érdekében célszerű elsősorban a rendszerére és a célkitűzéseire hivatkozni (lásd analógia útján a C-433/01. sz. Blijdenstein-ügyben 2004. január 15-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-981. o.] 24. pontját és a C-347/08. sz., Vorarlberger Gebietskrankenkasse ügyben 2009. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-8661. o.] 35. pontját).

36 A 76/308 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének megfelelően a követelés behajtására vonatkozó végrehajtható okiratot közvetlenül a megkeresett hatóság székhelyéül szolgáló tagállam követelésére vonatkozó végrehajtható okiratként kell elismerni, illetve automatikusan ilyen okiratként kell kezelni. Az említett cikk (2) bekezdése értelmében, ha adott esetben a szóban forgó okiratot – a megkeresett hatóság

székhelyéül szolgáló tagállamban hatályban lévő rendelkezéseknek megfelelően – elfogadható és elismerhető, vagy egy olyan okmánnyal kiegészíthető, illetve helyettesíthető, amely lehetővé teszi a tagállam területén történő végrehajtást, továbbá az okirat szabályos megfogalmazása esetén, ezen alakiságok elintézése nem tagadható meg. Ugyanezen rendelkezésből következik, hogy ezen irányelv 12. cikkét kell alkalmazni abban az esetben, ha ezen alakiságok bármelyike a követelés és/vagy e követelésre vonatkozó végrehajtható okirat megtámadását vonja maga után.

37 A 76/308 irányelv 12. cikke a követelésre, a végrehajtható okiratra vagy a végrehajtási intézkedésekre vonatkozó panaszok elbírálása tekintetében hatáskörmegosztást ír elő a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállam és a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam szervei között.

38 Az említett cikk (1) bekezdése szerint amennyiben a követelést és/vagy a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállamban kiállított, a követelésre vonatkozó végrehajtható okiratot valamely érdekelt fél megtámadja, az ügyet a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szervének kell elbírálnia, az ott hatályos jog szerint. Ugyanezen cikk (2) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy amint a megkeresett hatóság megkapja az ilyen ügyről szóló értesítést a megkereső hatóságtól vagy az érdekelt féltől, fel kell függesztenie a végrehajtási eljárást az ügyben illetékes szerv döntéséig, hacsak a megkereső hatóság másként nem kéri.

39 Ugyanakkor a 76/308 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése értelmében amennyiben a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállamban hozott végrehajtási intézkedéseket támadják meg, a keresetet a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szervéhez kell benyújtani annak törvényei és rendeletei szerint.

40 E hatáskörmegosztás szükségszerűen következik azon tényből, hogy a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállamban hatályos jog alapján keletkezik a követelés, és bocsátják ki a végrehajtható okiratot, míg a megkeresett hatóság a székhelye szerinti tagállamban alkalmazott végrehajtási intézkedések tekintetében – a 76/308 irányelv

5. és 6. cikke értelmében – a hasonló okiratokra a saját nemzeti jogában előírt rendelkezéseket alkalmazza, mivel e hatóság tudja legmegfelelőbben megítélni valamely okirat jogszerűségét a saját nemzeti joga alapján (lásd analógia útján a C-184/05. sz. Twoh International ügyben 2007. szeptember 27-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-7897. o.] 36. pontját és a C-318/07. sz. Persche-ügyben 2009. január 27-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-359. o.] 63. pontját).

41 Az említett hatáskörmegosztás főszabály szerint nem teszi lehetővé, hogy a megkeresett hatóság vitassa azon okirat vagy határozat érvényességét és végrehajthatóságát, amelynek a megkereső hatóság a kézbesítését kérte.

42 Bár főszabály szerint tehát a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállam szervei kizárólagos hatáskörébe tartozik a követelésre vagy a végrehajtható okiratra vonatkozó panaszok megalapozottságának elbírálása, nem zárható ki, hogy kivételes jelleggel a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam szervei jogosultak legyenek egyrészt felülvizsgálni, hogy az említett okirat végrehajtása nem sérti-e, többek között, e tagállam közrendjét, másrészt adott esetben teljesen vagy részben megtagadni, vagy bizonyos feltételek teljesítésétől függővé tenni a segítségnyújtást.

43 A 76/308 irányelv 6. és 8. cikke értelmében ugyanis a behajtás iránti kérelem tárgyát képező követelést, valamint a követelés behajtására vonatkozó végrehajtható okiratot ugyanúgy kell kezelni, mint a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hasonló követeléseit és okiratait. Márpedig nehezen képzelhető el, hogy a követelés behajtására vonatkozó végrehajtható okiratot e tagállam végrehajtsa, ha e végrehajtás sérti e tagállam közrendjét. Egyébiránt a 76/308 irányelv 4. cikkének (3) bekezdése a megkereső hatóság által megküldött információkérést illetően rendelkezik a közrendi kivételről, ennek értelmében a megkeresett hatóság többek között akkor tagadhatja meg az ilyen információszolgáltatást, ha az sértené a székhelye szerinti tagállam közrendjét.

44 A fentiek összességéből az következik, hogy a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságainak hatásköre főszabály szerint nem terjed ki a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat végrehajthatóságának felülvizsgálatára.

A megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságainak annak felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre, hogy a végrehajtható okiratot szabályszerűen kézbesítették-e az adósnak

45 Az első kérdés második részének megválaszolásához értelmezni kell a 76/308 irányelv 12. cikkének (3) bekezdésében szereplő „végrehajtási intézkedések” kifejezést.

46 Ezen irányelv 5. cikke szerint a kölcsönös segítségnyújtás keretében történő behajtás végrehajtásának első szakasza éppen a címzett értesítése a megkeresett hatóság részéről a székhelye szerinti tagállamból származó, követelésre és/vagy annak behajtására vonatkozó, minden okiratról és határozatról, az említett értesítés pedig a megkereső hatóság által nyújtott információk alapján történik.

47 Következésképpen az értesítés a 76/308 irányelv 12. cikkének (3) bekezdésében érintett végrehajtási intézkedésnek minősül, és így e rendelkezés szerint a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szerve köteles elbírálni az értesítés ellen benyújtott minden keresetet.

48 Ezen értelmezést erősíti egyébiránt az a körülmény is, hogy – amint az lényegében a 76/308 irányelv hatodik preambulumbekezdéséből és 5. cikkének (1) bekezdéséből következik – az értesítés a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállamban a hasonló okiratokról szóló értesítésre vonatkozóan hatályban lévő jogszabályok szerint történik.

49 Márpedig, amint arra a jelen ítélet 40. pontja emlékeztet, a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam illetékes szerve tudja legmegfelelőbben értelmezni az e tagállamban hatályos törvényeket és rendeleteket.

50 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 76/308 irányelv 12. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságainak hatásköre főszabály szerint nem terjed ki a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat végrehajthatóságának felülvizsgálatára. Ugyanakkor abban az esetben, ha e tagállam bíróságához a végrehajtási intézkedések – úgymint a végrehajtható okiratra vonatkozó értesítés – érvényessége vagy szabályszerűsége elleni keresetet nyújtanak be, e bíróság jogosult felülvizsgálni, hogy ezen intézkedéseket az említett tagállam törvényeinek és rendeleteinek megfelelően, szabályszerűen hozták-e meg.

A második kérdésről

51 Ami a második kérdés elfogadhatóságát illeti, a cseh kormány hangsúlyozza, hogy mivel a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságai nem jogosultak vizsgálni, hogy a közösségi jog általános elveit az okiratoknak az adós részére való kézbesítésekor tiszteletben tartották-e, az említett kérdés nem befolyásolja a szóban forgó kérdést előterjesztő bíróság határozatát, és ezért az tisztán hipotetikus.

52 Mivel a kérdést előterjesztő bíróság jogosult felülvizsgálni a kézbesítés szabályszerűségét, e bíróság minden esetben jogosult a kézbesítés szabálytalanságának a megállapítására is a székhelye szerinti tagállamban hatályos törvények és rendeletek szerint. Figyelembe véve a Nejvyšší správní soud előzetes döntéshozatalra utaló határozatban kifejtett egyértelmű magyarázatait azon indokokat illetően, amelyek miatt szerinte az általa feltett második kérdés releváns, és a válasz az előtte felmerült jogvita kimenetéhez szükséges, az említett kérdés – ellentétben a cseh kormány által hangsúlyozottakkal – elfogadható.

53 A Nejvyšší správní soud második kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat kézbesítése szabályszerűnek tekinthető-e, amennyiben a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállamban e kézbesítés olyan nyelven történt, amelyet a címzett nem ért, továbbá amely nem hivatalos nyelve az adós részére történő kézbesítés tagállamának.

54 Hangsúlyozandó, hogy a 76/308 irányelv nem állapít meg olyan szabályokat, amelyek szerint nem szabályszerű a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat valamely olyan nyelven történő kézbesítése, amelyet a címzett nem ért, vagy amely a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállamnak nem hivatalos nyelve, illetve nem a hivatalos nyelveinek egyike.

55 Kétségtelen, hogy a 76/308 irányelv 17. cikke előírja, hogy a segítségnyújtás iránti megkereséshez, a végrehajtható okirathoz és az egyéb lényeges dokumentációkhoz mellékelik azok fordítását a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvén, vagy egyik hivatalos nyelvén, az utóbbi hatóság azon jogának sérelme nélkül, hogy a fordítást figyelmen kívül hagyja, ugyanakkor ugyanez a lehetőség a végrehajtható okirat címzettjének nem áll rendelkezésére.

56 Mégis, amint azt a cseh és német kormány, valamint a Bizottság jogosan hangsúlyozzák, az e rendelkezésben előírt fordítások a megkeresett hatóságnak szólnak, és semmiképpen sem az adósnak. Ezenkívül, amint azt a Bizottság jogosan kifejti, amikor a 76/308 irányelv rendszerét összehasonlítja a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés rendszerével – amelyet különösen a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés) és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 324., 79. o.) állapít meg –, mivel a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés szabályozása elkülönül a közigazgatási és adóügyekben folytatott igazságügyi együttműködés szabályozásától, az adóigazgatási eljárást, vagy az azt követő kézbesítést a tagállamok jogszabályai szabályozzák.

57 A 76/308 irányelv céljából következik, hogy az irányelv biztosítani kívánja többek között minden olyan okirat és határozat hatékony végrehajtását, ideértve a jogi természetűeket is, amelyek a megkereső hatóság székhelye szerinti tagállamból származnak, és amelyek a követelésre és/vagy annak behajtására vonatkoznak. Márpedig ezen irányelv nem érheti el e célt anélkül, hogy tiszteletben tartaná az említett értesítés címzettjeinek jogos érdekeit (lásd analógia útján a C-473/04. sz. Plumex-ügyben 2006. február 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1417. o.] 21. pontját).

58 Ezen összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy a kézbesítésnek az a szerepe, hogy a címzettnek megfelelő időben lehetővé tegye a kézbesített irat tárgyának és indokainak megismerését, valamint jogainak érvényesítését (lásd ebben az értelemben a C-14/07. sz. Weiss und Partner ügyben 2008. május 8-án hozott ítélet [EBHT 2008. I-3367. o.] 73. pontját).

59 Következésképpen a 76/308 irányelv értelmében vett kölcsönös segítségnyújtás keretében a végrehajtható okirat címzettjének legalább a kérelem tárgyát és indokait kétséget kizáróan tudnia kell azonosítani.

60 Az alapeljáráshoz hasonló valamely ügyben akkor áll fenn ilyen helyzet, ha a kézbesítés a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvén történik. A 76/308 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében ugyanis a címzettet a megkeresett hatóság értesíti a székhelye szerinti tagállamban a hasonló okiratokról szóló értesítésre vonatkozóan hatályban lévő jogszabályok szerint, ami többek között az e tagállam hivatalos nyelvén történő kézbesítést vonja maga után.

61 Mivel a 76/308 irányelv nem határozza meg a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvétől eltérő nyelven történő kézbesítés következményeit, a nemzeti bíróságnak a saját nemzeti jogát kell alkalmaznia, miközben biztosítania kell a közösségi jog teljes érvényesülését, ami arra késztetheti, hogy úgy értelmezzen egy kizárólag a belső helyzetre kidolgozott nemzeti jogszabályt, hogy az alkalmazható legyen az adott, határokon átnyúló tényállásra (lásd ebben az értelemben a C-443/03. sz. Leffler-ügyben 2005. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-9611. o.] 51. pontját).

62 Amint ugyanis az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, kifejezett közösségi rendelkezések hiányában az egyes tagállamok nemzeti jogrendszerének feladata a közösségi jog közvetlen hatályából a jogalanyok számára következő jogok védelmét biztosító keresetekre vonatkozó eljárási szabályok meghatározása (lásd ebben az értelemben a 33/76. sz., Rewe-Zentralfinanz és Rewe-Zentral ügyben, 1976. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1976., 1989. o.] 5. pontját és a fent hivatkozott Leffner-ügyben hozott ítélet 49. pontját). A Bíróság azt is megállapította, hogy ezen eljárási szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a belső jogrendből eredő jogokra vonatkozók (egyenértékűség elve), valamint hogy a gyakorlatban nem tehetik lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását (tényleges érvényesülés elve) (lásd a fent hivatkozott Rewe-Zentralfinanz és Rewe-Zentral ügyben hozott ítélet 5. pontját, a C-261/95. sz. Palmisani-ügyben 1997. július 10-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4025. o.] 27. pontját, a C-231/96. sz. Edis-ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-4951. o.] 34. pontját és a fent hivatkozott Leffner-ügyben hozott ítélet 50. pontját).

63 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 76/308 irányelv értelmében létrehozott kölcsönös segítségnyújtás keretében a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat címzettjének – annak érdekében, hogy érvényesíteni tudja jogait – a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvén kell ezen okiratot kézbesíteni. E jog tiszteletben tartása biztosításának érdekében a nemzeti bíróságnak a saját nemzeti jogát kell alkalmaznia, miközben biztosítania kell a közösségi jog teljes érvényesülését.

A költségekről

64 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A 2001. június 15-i 2001/44/EK tanácsi irányelvvel módosított, az egyes lefölözésekből, vámokból, adókból és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról szóló, 1976. március 15-i 76/308/EGK tanácsi irányelv 12. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam bíróságainak hatásköre főszabály szerint nem terjed ki a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat végrehajthatóságának felülvizsgálatára. Ugyanakkor abban az esetben, ha e tagállam bíróságához a végrehajtási intézkedések – úgymint a végrehajtható okiratra vonatkozó értesítés – érvényessége vagy szabályszerűsége elleni keresetet nyújtanak be, e bíróság jogosult felülvizsgálni, hogy ezen intézkedéseket az említett tagállam törvényeinek és rendeleteinek megfelelően, szabályszerűen hozták-e meg.**

2) **A 2001/44 irányelvvel módosított 76/308 irányelv értelmében létrehozott kölcsönös segítségnyújtás keretében a behajtásra vonatkozó végrehajtható okirat címzettjének – annak érdekében, hogy érvényesíteni tudja jogait – a megkeresett hatóság székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvén kell ezen okiratot kézbesíteni. E jog tiszteletben tartása biztosításának érdekében a nemzeti bíróságnak a saját nemzeti jogát kell alkalmaznia, miközben biztosítania kell a közösségi jog teljes érvényesülését.**

Aláírások